

61-301-2/89
BELÜGYMINISZTERIUM

SZIGORÚAN TITKOS !
(Selejtezésig!)

A MINŐSÍTÉS MEGSZÚNT
a 2001. évi III. tv. 12. § (8)
bekezdésére figyelemmel.

Tárgy: Nagy Imre és társai
temetésének előké-
születeiről

J E L E N T É S

A Belügyminisztérium adatai szerint Nagy Imre és társai temetésével kapcsolatos lényeges kérdések megoldódtak, június 16-ig legfeljebb néhány apróbb változtatás lehetséges.

A Történelmi Igazságtétel Bizottsága (TIB) továbbra is a kegyeleti jelleget, a nemzeti megbékélést erősíti. Velük szemben néhány szervezet és személy továbbra is konfrontációra törekszik.

A TIB által a sajtóban megjelentetett közleménnyel - Szilágyi Sándor és Deutsch Tamás szerint - sem az SZDSZ, sem a FIDESZ nem ért egyet. Ez utóbbi Választmánya egy állásfoglalást is kidolgozott, amelyben kifejtették, hogy június 16-át nem tekintik a nemzeti megbékélés napjának, mert az áldozatok és a gyilkosok közötti elhatárolás nem történt meg.

Szilágyi Sándor továbbra sem mondott le egy nagyobb szabású politikai demonstráció megszervezéséről.

Elképzelése szerint - mivel a 16-i temetés programja túlszűfolt - a politikai nagygyűlést 17-én kellene megrendezni, amelyen - a temetés okozta nyomott hangulat ellenére - mintegy 80-100 ezer főre számíthatnának. Véleménye szerint a kezdeményezést az MDF kivételével az érintett szervezetek támogatnák. Minderről kikérte a jelenleg az USA-ban tartózkodó Kis János véleményét is, aki szerint egy ilyen rendezvény, a kegyeleti szempontok és a temetés "óriási energia lekötése" miatt kudarcra van ítélve, de egy fátyolás felvonulást, vagy egy "zárthelyi nagygyűlést" elképzelhetőnek tart.

A konkrét szervező-tevékenység megkezdéséről adatok nem keletkeztek.

Az INCONNU csoport június 1-jén sajtótájékoztatót jelentette be, hogy 16-án 15,00 órakor "jelképes temetés" keretében 300 kopjafát helyeznek el a 301-es parcellában. A "különakcióra" szóló meghívójuk mindenkit feljogosít a temetőbe való belépésre és hangsúlyozták, hogy "kifejezetten szembe akarnak szállni az ezzel ellentétes, a TIB és a kormány által kiadott felhívással".

A kopjafák állításához külföldi és belföldi adakozásból, mintegy 700 ezer forintjuk gyűlt össze, amelyből kb. 300 ezret az anyagi támogatók leveleinek publikálására és egy alapítvány létrehozására akarnak fordítani. Az alapítvány - elképzelésük szerint - évről-évre díjazná az 1956-tal kapcsolatos műalkotásokat.

Beszámoltak arról is, hogy a sajtó segítségét kívánják igénybe venni a kopjafák sorsának nyomon követésére, mert két helyről - a Münnich Ferenc Társaságtól és a "kormányhoz közelálló körökből" - fenyegetést kaptak, emellett a kopjafákat 20 ezer forint értékben biztosítani kívánják.

A csoport két tagja a közelmúltban - Buda Géza és Molnár Tamás - Lengyelországba utazott és kb. 300, az INCONNU rendezvényre szóló meghívót vittek magukkal, hogy ott is toborozzanak résztvevőket.

Hornyák Tibor a Függetlenségi Párt elnökének, a Politikai Foglyok Szövetsége (POFOSZ) tagjának álláspontja szerint "16-án öt bolsevistát temetnek, s a hatodik az üres koporsó az, amit a pártjuk magáénak tekint, de pillanatnyilag nem akarják a magyar nép lelkivilágát megbolygatni azzal, hogy kimondják, hogy ez egy "kommunista temetés".

A POFOSZ Hornyák vezetésével, az FKgP rendezői gárdájának biztosítása mellett a Gyűjtő-fogház előtt akar gyülekezni 16-án déli 12 órakor és mintegy 5-600 fő részvételével kívánnak a 301. parcellához vonulni.

Terveik szerint mindenképpen résztvesznek a temetésen, még a kordon áttörése árán is.

A FIDESZ néhány tagja június 14-én vagy 15-én akciót szervez a Fő utcai Katonai Ügyészség, illetve a Gyorskocsi utcai BM Vizsgálati Osztály épülete előtt, melynek keretében emléktáblát akarnak elhelyezni a "magyarországi kommunizmus valamennyi itt szenvedett áldozata emlékére". A táblán azt is meg akarják örökíteni, hogy "ebben az épületben ítélték halálra Nagy Imrét és társait". Kijelentették, hogy ezt mindenképpen végre akarják hajtani, még akkor is, ha erre nem kapnak engedélyt. Kijelentették, hogy ez esetben illegálisan helyezik el az '56-os emléktáblát.

Meg nem erősített információ szerint a Münnich Ferenc Társaság június 16-án, a Hősök terén tartandó megemlékezés időpontjában a Köztársaság térre tervez felvonulást.

Dr. Krassó György 1989. június 10-25. között, mint SZERTudósító Magyarországra érkezik a temetéssel kapcsolatos tudósítások készítése céljából. Információink szerint az angol biztonsági szervek tiltakoznak az utazása ellen, mivel "féltek a személyi biztonságát". Viszont, ha Magyarországon nem esik bántódása, akkor "megszűnik a menekülésének oka" és így kétségesse válik a politikai menekült státusza.

Krassó kijelentette, hogy "mindenképpen hazajön, akkor is, ha magyar útlevelet kell kérnie és ezzel veszélyezteti a menekült-státusát, illetve ezt elveszti és veszélyezteti az angol állampolgárság elnyerését is".

Számos vidéki településen szerveznek az alternatív szervezetek megemlékezéseket a temetéssel kapcsolatban.

Az időpontokat június 16-a előttre időzítik, hogy a résztvevők a temetés napján a fővárosba utazhassanak. Így például, a nyíregyházi ellenzéki kerekasztal (FIDESZ, MDF, FKgP, SZDSZ) június 11-én "Történelmi Igazságtételt" címmel tart rendezvényt, mert "fontosnak tartják, hogy a nyíregyházi közvélemény 16-a előtt szélesebb nyilvánosság előtt megismerhesse a TIB munkáját, jövőbeni feladatait" és szót kívánnak váltani az "1956. utáni véres konszolidációról" is.

Az MDF szegedi és hódmezővásárhelyi szervezete június 8-án Hódmezővásárhelyen, június 9-én Szegeden "Nagy Imre emlék-estet" rendez, amelyeknek a bevételét a "Nagy Imre Alapítvány" javára ajánlották fel.

Szentkirályi Zsolt szerint a soproni temetőben - ahol a győri és mosonmagyaróvári ügyekben kivégzetteket temették el - június 14-én, vagy 15-én lesz megemlékezés. A

terepet - mivel az már nem a fegyház területe - rendezik és kopjafát állítanak, stb.

Az emigrációban, a beutazók körében általános a vélemény, hogy június 16-a jelentős nap lesz hazánk életében, a temetés tovább erősítheti a demokratizálódási folyamatokat. Részükről provokáció, szélsőséges cselekmények nem várhatók. Erre utalnak Kopácsi Sándor egy megjelenés előtt álló cikkének zárómondatai is:

"Remélem, hogy a június 16-i temetés, a múlt lezárásának fontos állomása, feszültség és zökkenőmentesen fog lezajlani. Ez nemcsak nemzeti érdek, de ezt követeli egyre növekvő hírünk, nevünk is a világban".

A szélsőjobboldali emigráció elutasít minden párbeszédet a magyar kormányzattal, ezért beutazást ebből a körből nem terveznek.

Az olaszországi és svédországi emigráció körében meg nem erősített adatok keletkeztek román származású személyek zavaró szándékú, provokációs előkészületeire.

A Magyarországra akkreditált diplomaták is élénk érdeklődéssel kísérik figyelemmel a temetés előkészületeit.

Mark Palmer, USA nagykövet véleménye szerint június 16-a fordulópont lesz Magyarország életében, ezért a nyugatról érkezőknek csak csendes megfigyelőként szabad viselkedniük. Ilyen értelmű felhívásokat juttatott el az USA-ban élő - általa ismert - magyar emigránsoknak.

Palmer szerint a nagykövetség munkatársai testületileg vesznek részt a Hősök terén a búcsúztatáson, ő azonban személy szerint a temetőbe nem kíván elmenni, mivel nem barátja a családnak.

Townsend ausztrál nagykövet lehetségesnek tartja, hogy a diplomáciai testületek valamiféle hivatalos meghívót kapnak, mivel a miniszterelnök is részt vesz a temetésén.

Jelezte beutazási szándékát Nagy Britannia volt budapesti nagykövete, Unwin úr is, aki korábban Nagy Imréről írt könyve kiegészítéséhez anyagot kíván gyűjteni.

A nyugati tömegkommunikáció érdeklődése is számottevő, egyes diplomáciai források több száz újságíró beutazására számítanak.

A Belügyminisztérium szervei a temetés előkészületeit továbbra is figyelemmel kísérik. Folytatják az eseményt szélsőséges elképzelések megvalósítására felhasználni szándékozó személyek és csoportok felderítését, ellenőrzésüket megszervezik, a lehetséges megelőző, akadályozó, korlátozó, elterelő, befolyásoló intézkedéseket megteszik.

A június 16-i események zavartalan lebonyolítására - külön tervek alapján - biztosító intézkedéseket fogantatosítanak.

Budapest, 1989. június " "

Kapják: Grósz Károly elvtárs
Németh Miklós elvtárs
Jassó Mihály elvtárs
Nyers Rezső elvtárs
Pozsgay Imre elvtárs
Medgyessy Péter elvtárs
Szűrös Mátyás elvtárs
Berecz János elvtárs
Fejti György elvtárs
Horn Gyula elvtárs
Andics Jenő elvtárs

11-13/911/1989.

